

FONS FRANCESC PUJOL I PONS

1. Àrea d'Identificació

1.1 Codi de referència

CAT CEDOC 3.2

1.2 Nivell de descripció

Fons

1.3 Títol

Fons Francesc Pujol i Pons

1.4 Data/es

(1878-1945)

1.5 Volum i suport

111 capsos d'arxiu

2. Àrea de context

2.1. Nom del/s productor/s

Francesc Pujol i Pons

2.2. Història del/s productor/s

Compositor, director i musicòleg català. Estudià al Conservatori del Liceu de Barcelona amb J. Font i Buyé i Lluís Millet. El 1897 ingressà a l'Orfeó Català com a cantaire; el 1900 en fou nomenat professor auxiliar, poc després sotsdirector i finalment director, càrrec en què succeí a Lluís Millet. També fou bibliotecari i arxiver de l'Orfeó Català des de 1901 a 1940, i vicepresident de la Germanor d'Orfeons de Catalunya. Fou fundador i director de l'Associació d'Amics de la Música i de la seva orquestra, i presidí la secció barcelonina de la Societat Internacional de Música Contemporània. Fou mestre de capella auxiliar de la basílica de la Mercè de Barcelona i de l'oratori de Sant Felip Neri. Dirigí l'obra del "Cançoner Popular de Catalunya" i participà en la "Revista Musical Catalana". Com a compositor cal destacar-ne les harmonitzacions per a cor que féu de cançons populars catalanes ("Els fadrins de Sant Boi", "La filadora") i la composició de cançons per a veu i piano ("La ginesta", "Cançó de tempesta"), sardanes ("Florida", "Cants de Mallorca"), cants religiosos (escriuí uns "Goigs de Nostra

Senyora de Montserrat”); i “Una meravella rondalla”, per a violoncel i piano, entre altres obres.

2.3. Història arxivística

El fons pertanyia a la biblioteca i arxiu personal de Francesc Pujol. A la seva mort, la seva dona va fer donació a l'Orfeó Català de les partitures autògrafes i de la biblioteca particular del seu marit, que contenia més de 3.300 documents (dels quals, més de 2.800 partitures). A la seva entrada, una petita part del llegat va ser disgregat en funció de l'ús del Cor de l'Orfeó Català.

2.4. Dades sobre l'ingrés

Donació de la viuda del músic (1945-1955)

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

El fons consta d'un total de 6700 documents. Pel que fa a la part relacionada amb les partitures amb un total 2.200 partitures de diversos compositors, en estaquem especialment la seva obra compositiva la qual consta a l'entorn de 300 partitures manuscrites. La gran majoria d'obres són d'inspiració folklòrica, per aquest motiu trobem composicions com els ballets de la Patum de Berga o altres balls típics de poblacions catalanes. També, seguint aquesta línia destaquen les harmonitzacions per a cor de cançons populars catalanes com “La gata i el belitre”, Els fadrins de Sant Boi”, etc. Una part d'aquestes partitures són cançons per a veu i piano com “La ginesta”, “Els esclops”; sardanes com “Cants a Mallorca”, “Florida”; i amb un menor nombre trobaríem obres de temàtica religiosa.

La sèrie informativament més rica és la de correspondència. Trobem cartes adreçades a Francesc Pujol d'importants personalitats del món de l'art, la cultura i la política d'arreu. Trobem cartes de Blanca Selva, Joaquim Nin, Felip Pedrell, Enric Granados, Joaquim Renart, Artur Rubí, Kurt Schindler, entre d'altres. Destaquen també un nombre elevat de cartes relacionades amb el món orfeònic i amb als actes organitzats per la Germanor d'Orfeons de Catalunya.

En referència en la seva etapa com a administrador de l'Orfeó Català trobem varis documents de gestió administrativa com factures, rebuts, informació sobre els viatges del cor (cartes, horaris, plànols, agendes de viatges), etc.

De la seva tasca com a bibliotecari i arxiver de l'Orfeó Català trobem inventaris antics de revistes, la carta en la qual s'exposa que Francesc Pujol que és elegit per ocupar el càrrec, correspondència diversa, consultes dels usuaris i el possible primer reglament de la Biblioteca.

Fruit de la seva activitat professional relacionada amb la “Revista Musical Catalana” trobem un nombre important d'articles en esborrany, la majoria d'ells publicats, però

també en trobem d'inèdits de Vicenç Gibert i Serra, Frederic Lliurat, Joaquim Nin, Eduard L. Chavarri, entre d'altres. De gran importància històrica i documental trobem els articles inèdits que s'havien de publicar el mes de juliol de 1936 a la revista i que no es van arribar a publicar.

També forma part del fons uns gruix important de documentació relacionada en la seva activitat d'investigació, basada en la cançó popular. En aquest àmbit trobem varis articles sobre el cant coral i la música folklòrica, així com també informació i actes de congressos en els quals va participar.

Com a documents singulars d'aquesta sèrie trobem un nombre elevat d'apunts de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, entre els quals destaquen els esborranys dels inèdits i possiblement segon i tercer volum o parts, que continuarien el 1r volum del "Diccionari de la Dansa, dels Entremesos i dels instruments i sonadors. Volum 1: Dansa" de l'Obra del Cançoner Popular. Es tracta dels esborranys de la secció dels "Entremesos" que conté totes les manifestacions organitzades amb finalitat principalment espectacular en els quals intervé la dansa.

Pel que fa a material editat, el formen al voltant de 1200 partitures impreses, llibres de música i tractats musicals que daten de finals del segle XIX i principis del segle. Moltes d'elles inclouen una dedicatòria de l'autor a Francesc Pujol.

El fons també hi trobem algunes fotografies personals i d'altres relacionades amb l'Orfeó Català, així com també alguns objectes com medalles, botons, etc.

Finalment trobem un apartat de documentació dels reconeixements i homenatges fet al Francesc Pujol després de la seva mort.

3.2. Sistema d'organització

De l'estudi de la documentació del fons s'han pogut construir el següents quadre de classificació:

1. Trajectòria personal

- 1.1. Acreditacions i invitacions
- 1.4. Fotografies familiars
- 1.5. Objectes

2. Activitat professional

2.1. Administració de la "Revista Musical Catalana"

- 2.1.1 Articles propis
- 2.1.2 Articles esborranys d'altres autors
- 2.1.2 Documentació administrativa
- 2.1.3 Correspondència

2.2. Administració de l'Arxiu i Biblioteca de l'Orfeó Català

- 2.2.1. Correspondència
- 2.2.2. Gestió arxiu i biblioteca

- 2.3. Obra de creació personal
 - 2.3.1. Partitura manuscrita
 - 2.3.2. Partitura impresa
 - 2.3.3. Articles

- 2.4. Activitat d'investigació
 - 2.4.1. Apunts per l'obra del cançoner popular
 - 2.4.2. Articles d'investigació per a congressos
 - 2.4.3. Recull de cançons. Lletres.

- 2.5. Administració de l'Orfeó Català
 - 2.5.1 Gestió administrativa. Factures i rebuts
 - 2.5.2 Correspondència rebuda i emesa
 - 2.5.2. Fotografia activitats de l'Orfeó
 - 2.5.3. Planificació de viatges

- 2.6. Reconeixements i homenatges

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Lliure.

4.2. Condicions de reproducció

S'aplica la normativa general del Centre de Documentació.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà en general. Alguns documents estan escrits en francès, anglès i alemany.

4.4 característiques físiques i requeriments tècnics

En general, els documents presenten un bon estat de conservació.

4.5. Instruments de descripció

Inventari previ en format excel.

5. Àrea de documentació relacionada

5.1 Documentació relacionada

Fons del CEDOC:

- Fons històric de l'Orfeó Català
- Germanor dels Orfeons de Catalunya

6. Àrea de control de la descripció

6.1. Autoria i data/es

Laura Espert. Desembre de 2015.

Marta Grassot. Abril 2016

6.2. Regles o convencions (OP)

NODAC. Norma de Descripció arxivística de Catalunya

Per a la descripció de partitures:

GRASSOT I RADRESA, Marta. «*Una aproximació a la descripció dels fons musicals a través de la NODAC. Una proposta de descripció a partir de l'experiència en el tractament dels fons musicals del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí*»

Lligall. Revista Catalana d'Arxivística (2008), núm. 28, p. 61-93.

6.3. Fonts

AMADES, Joan; PUJOL, Francesc. "Diccionari de la dansa, dels entremesos i dels instruments de música i sonadors. Vol. 1: Dansa". A: *Obra del Cançoner Popular de Catalunya*. Barcelona, 1936.

Diccionario de la Música Española e hispanoamericana. Vol. 8. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, cop. 1999, p. 1009.

Gran enciclopèdia de la música. Vol. 6. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2000.